

מסרים לכל...

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה

" כִּי יִדְעֲתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֶה אֶת בְּנָיו... " (יח' יט')

אל יבוא מאן דהוא ויטען: 'ראה איזה בן יש לי, ראה כמה מושחתות מידותיו! הלא גם אתה תנודה שהמצווה שהטיל עלי הבורא לחנך את ילדי, לא יכולה להיות מיושמת על ילד זה... משימת החינוך לגביו היא בלתי אפשרית! לעולם לא אצליח לחנכו ולהעמידו על דרך הישר!'

דברים אלו דברי כפירה הם, ולו רק מצד העובדה שאם הקדוש ברוך הוא הפקיד את הילד הזה ברשותך, אות ברור הוא שאתה - ורק אתה - מסוגל לחנכו בצורה הטובה ביותר, שהרי הקדוש ברוך הוא לא מעמיד אדם בניסיון שאינו יכול לעמוד בו. ובכלל אם לאורך כל הדורות אי אפשר היה לדעת מה יצא מכל ילד, ולכן היה אסור להתייחס מאף אחד, הרי שבדורנו דור תהפוכות על אחת כמה וכמה, והמעשה הבא יוכיח:

הסיפור עוסק בילד שלמד בתלמוד תורה ושובבותו ופראותו היו בעצמה כזו, שלא עבר יום אחד ללא שהתפרסמו עליו דברים שהיה בהם כדי לסמר שערות הראש.

הילד ההוא לא ידע שקט נפשי מהו, התפרע והתפרע, עד שהצוות במוסד חשש שכל ילדי הכתה, ואולי גם רבים מילדי המוסד עלולים ללכת בעקבותיו. המורים טענו שאין בכוחם להתמודד איתו יותר, גם המנהל איבד את סבלנותו וכולם המתינו לשעת כושר.

ויהי היום, ואחד המורים נכנס לבית הכנסת שבמוסד החינוכי, ולתדהמתו הוא שומע קולות מוזרים בוקעים מתוך ארון הקודש. הוא מתקרב אל ההיכל פותחו לרווחה, ומגלה בתוכו... עז!

כולם כבר ידעו ידו של מי במעל... הילד השובב הובא אל המנהל, הודה במעשה, ועל אתר הוחלט לסלקו מן המוסד.

ברגע זה התרחש אירוע מרטיט. הילד מיאן לזוז ממקומו. גם כאשר המנהל הראה לו את הדלת, הוא נעמד דום וסירב לעזוב את הבניין... כששאלוהו מה ברצונו לעשות, השיב שהוא מבקש שייקחו אותו לרב העיר.

מכיוון שהצוות שסביבו ידעו עם מי יש להם עסק, והבינו שלא יפטרו ממנו עד שימלאו את בקשתו זו, הביאוהו לרב העיר. הילד התחיל לטעון לרב טענות: 'המעשה שאתם מתכוונים לעשות, דהיינו לסלק אותי מהמוסד, יפגע לא רק בי, גם בילדים שלי שאמורים להיוולד לי בעוד כמה שנים כשאתחתן ואקים בית. האם התייעצתם עם הילדים שלי לפני ההחלטה לסלק אותי מהמוסד? הקשה הילד הסורר. הפעם הגיע תורו של הצוות החינוכי להיאלם דום. שאלה כזו לא שמעו מעולם יוצאת מפי בן אנוש, ובטח שלא מפיו של תלמיד קטן. לא היה להם מה להשיב, והרב פסק שימשיך ללמוד במוסד.

לפני שנים אחדות התקיימה בארה"ב מסיבת אירוסין של בן תורה חכם גדול. אביו של החתן שהיה איש חינוך ותלמיד חכם קם לדבר בפני הנוכחים, ובין יתר הדברים סיפר את הסיפור הנ"ל. אבי החתן המשיך ותיאר את טענותיו של הילד בדבר הנזק החינוכי שיגרם לילדים שלו... והמשיך ואמר: 'אני נכדו של אותו ילד שובב, שברגע האחרון ניצל מסילוק מהמוסד בו למד. ראו נא מה יצא ממנו!'

ללמדנו שבאמת אי אפשר לדעת מה יצא מכל ילד וילד, והצוות החינוכי צריך להשקיע את מירב המאמצים כדי לנצל את הפוטנציאל של כל תלמיד, גם אם הוא נראה בעיניהם כאחד שלא יצא ממנו שום דבר...

(עפ"י עלינו לשבח)

פינת ההלכה

התקנת מזוזה בבית חדש

א: לא קובעים מזוזה בבית חדש לפני שמתחילים להכניס חפצים לתוך הבית.

ב: נוהגים לקבוע את המזוזה בלימוד חנוכת הבית שעושים לבית חדש.

ג: אם משתמשים בבית עוד לפני הלימוד של חנוכת הבית, אין לדחות את קביעת המזוזה עד לחנוכת הבית וצריך לקבוע אותה מיד כשמתחילים להשתמש בו.

ד: כדי שאפשר יהיה לברך 'שהחינו' כשקובעים מזוזה בבית חדש, צריך לקנות פרי או בגד חדש ולברך גם על הבית וגם על הפרי או הבגד.

ה: אפשר לקבוע מזוזה גם ביום וגם בלילה.

חכמת חיים: (מהספר שימחליה)

'הצחוק משמין, אבל להשמין זה לא צחוק'

התלמיד ובית הספר / חלק ג'

האם המורים חייבים לאהוב את התלמידים? התשובה היא חד משמעית. לא!

אהבה היא רגש שאי אפשר לכפות על אדם. המורה לא חייב לאהוב, אבל לכבד - חייב גם חייב. כבוד הוא אקט שכלי ללא קשר לרגש. ומורה חייב בכבודו של **כל** תלמיד.

איך צריך לבוא לידי ביטוי הכבוד לתלמיד?

- א: לדבר אל כל תלמיד בכבוד, גם אם הוא חלש או שובב.
- ב: להבין שיש לכל ילד אופי שונה, ולכבד אותו כמו שהוא, ולהביא לידי ביטוי את הכישרים המיוחדים של כל ילד.
- ג: לא להעניש בעונשים משפילים.

מורה שיכבד את התלמידים יש סיכוי גדול יותר שבסופו של דבר גם יאהב אותם, כי אהבה היא תולדה של כבוד.

אנו כהורים יכולים לעזור למורה להתקרב ולהקשר אל הילד. אם נשלח את הילד ללימודים כשהוא נקי ומסודר, אם נשלח מכתבי פרגון למורה על יזמה או פעילות מיוחדת, אם נזכור שגם הערות - כשיש צורך - צריך לעשות בצורה עדינה. נעזור בכך למורה לכבד ואולי גם לאהוב את הילד. זכרו: בעימות עם המורה, הראשון שניזוק זה הילד. מורה הוא אדם עם רגשות, וטיב הקשר של ההורה עם המורה ישפיע גם על היחס לתלמיד.

בהצלחה ושבת שלום, שושנה.

"ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום..." (יח' טז')

לכאורה מילת 'משם' מיותרת, היה אפשר לומר 'ויקומו האנשים וישקיפו'? ונראה שיש כאן הדגשה מיוחדת. והיינו: כשהמלאכים ראו את הצדקות הגדולה ומידת הכנסת האורחים של אברהם, והשוו את זה לרשעתם ושחיתותם של אנשי סדום, גדל הקטרוג והרוגז.

ולכן אומר הכתוב: **'ויקומו משם האנשים'** - מביתו של אברהם שהיה מלא קדושה וטהרה, צדקות ומעשים טובים. 'משם' התחזקה אצלם ההשקפה על הצורך להחריב את סדום. - וישקיפו על פני סדום, כפי דברי חז"ל: כל השקפה לרע

(כלי חמדה)

סיפור לשבת

הצגה מכל הלב / עודד מזרחי,

"מייקל סיים את האסיפה בשיקגו ביום ששי בשעות הבוקר המאוחרות, והגיע לשדה התעופה כדי לחזור הביתה לניו-יורק - רק שעה וחצי של טיסה - חשב לעצמו, הוא יגיע מבעוד מועד ויסיפק להתכונן לשבת. הטיסה איחרה בחצי שעה, אך מייקל שמר על קור רוח. הוא לקח בחשבון גם עיכוב כזה. המטוס החל לנוע והתקרב למסלול ההמראה, ואז נעצר. מייקל שיער שהמטוס ממתין לתורו להמריא, הוציא ספר והחל ללמוד. הנוסעים מסביב החלו לאבד את סבלנותם ולרטון. ולפתע שם לב לכך שהמטוס עומד במקומו למעלה משעה! קולו של קברניט המטוס נשמע: "נוסעים נכבדים. אנו מתנצלים על האיחור בהמראה. מטוסו של נשיא ארצות הברית צפוי לנחות, ועד שהנשיא לא יעזוב את שדה התעופה, אסור לשום מטוס להמריא או לנחות".

מייקל הנדהם נשא את עיניו מהספר וראה אנשי ביטחון פרוסים בכל שדה התעופה. מייקל, יהודי שומר מצוות, דמיין איך הוא יורד מהמטוס בניו-יורק ללא המטען, ומבלה את כל השבת בשדה התעופה. לאחר שעה נוספת של ישיבה מורטת עצבים הבין שעליו לעזוב את המטוס ולהישאר אצל ידיד משיקגו. הוא פנה לדייל וביקש לצאת. הלה הבין למצוקתו, אבל אמר בהחלטיות: "אני מאוד מצטער, אבל לא נוכל לעזור לך. אסור לאף אחד לעזוב את המטוס, גם לא לאיש צוות". מייקל חזר למקומו והתפלל: "ריבונו של עולם. אם תעזור לי לא לחלל שבת הפעם, אני מתחייב לא לנסוע לעולם ביום ששי למרחק של יותר משעה מביתי, ורק לפני חצות היום!" אנשים טיילו במעברים, ושוחחו כדי להעביר את הזמן. מייקל עשה חשבון שגם אם המטוס ימריא כעת, הוא לא יספיק להגיע לביתו לפני כניסת שבת. והחליט להישאר בשיקגו ויהי מה.

הוא הרחר בדברי הדייל 'אסור לאף אחד לעזוב את המטוס'. 'ואם יש למישהו התקף לב?!' חשב בלבו, ואז הבזיק במוחו רעיון נועז. הוא הניח את תיק המסמכים שלו בין רגליו והחל לזווע ולגנוח במקומו. האיש שליידו נבהל והזעיק מיד את הדייל. "**מה קרה, אדוני?**" שאל הדייל בדאגה. "**יש לי לחץ בחזה**", גנח כשהוא לופת את חזהו, "**הזרוע השמאלית כואבת מאוד...**" מיד נשמעה הודעה ברמקול: "**אם יש רופא במטוס, הוא מתבקש להגיע בדחיפות לדייל!**" לפני שמייקל הספיק לגנוח שוב, ראה אשה שרכנה מעליו, הוציאה סטטוסקופ והאזינה להלמות לבו. היא הכריזה: "**יש לו התקף לב!**" נשמתו של מייקל כמעט פרחה. האם ההצגה הפכה למציאות? הרופאה החלה לחלק הוראות: "**הוא חייב להגיע מיד לבית חולים! תביאו לכאן אלונקה או כיסא גלגלים!**" מייקל מצא את עצמו תוך מספר דקות על כיסא גלגלים, מנסה לגנוח מדי פעם וללפות את חזהו. "**אני לא יכולה לשלוח אותו לבד**", אמרה הרופאה לדייל.

כשניסה לסרב, אמרה: "**האם תהיה מוכן לקחת אחריות על חייו?!**" שני דיילים הורידו את מייקל בכסא למטה, והרופאה הסיעה אותו במהירות לעבר הטרמינל, שם אמור היה לחכות לו אמבולנס. ברגע שנכנסו לטרמינל, מייקל התיישר על כסאו, העיף את השמיכה מעליו וקרא בקול: "**עצרי!**" הרופאה עצרה, וכאשר מייקל קפץ מהכיסא החוצה, נבהלה מאוד. "**תודה רבה לך! אני מרגיש מצויין**", אמר מייקל ונעלם...

עשר דקות לפני הדלקת נרות הגיע לביתו של חברו הנדהם ששמח לארחו. מייקל הספיק להגיע לביתו בניו-יורק במוצאי שבת. וביום ראשון סיפר לרב את כל המאורעות של יום ששי. כעבור שנה חזר הרב מוועידה בשיקגו והזמין את מייקל למשרדו. הרב סיפר שבוועידה הצטרף לקבוצת אנשים שהקשיבו לאישה דתייה, שהייתה באמצע סיפור: "... הייתי היסטורית. ידעתי שלא אגיע לניו-יורק לפני שבת. והם לא יתנו לי לרדת מהמטוס בשיקגו. פתאום שמעתי ברמקול שמחפשים רופא. חשבתי לעצמי, הנה, אולי נתקעתי משמים במטוס כדי להציל חיים?! בדקתי את האיש, יהודי לבוש מגבעת בשנות החמישים לחייו, וראיתי שהוא מעמיד פנים... פתאום הבנתי שזו ההזדמנות שעליה התפללתי! הכרזתי שיש לו התקף לב, וראיתי שהוא החוויר. חשבתי שאולי גרמתי לו כעת להתקף איתי... עמדתי בתוקף על כך שאלווה אותו, ואף אחד לא העז לחסום את דרכנו החוצה. כשהגענו לטרמינל הוא ציווה עלי לעצור, וזה מאוד התאים לי. לא רציתי להגיע עם אדם בריא לבית החולים. הוא ברח בדלת אחת ואני יצאתי בשנייה... מאז אני לא יוצאת מהעיר אף פעם בימי ששי..."